

Część I Podstawy chirurgii 1

1. Gospodarka wodno-elektrolitowa i kwasowo-zasadowa w chorobach chirurgicznych 3

- 1.1. Przedziały płynowe ustroju 3
- 1.2. Regulacja gospodarki wodnej i elektrolitowej 4
- 1.3. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej 5
- 1.4. Zaburzenia gospodarki potasowej 8
- 1.5. Zaburzenia gospodarki wapniowej 9
- 1.6. Zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej 10
- 1.7. Przetaczanie płynów w chirurgii 11

2. Leczenie żywieniowe 14

- 2.1. Ocena stanu odżywienia 14
- 2.2. Niedożywienie 15
- 2.3. Wskazania do leczenia żywieniowego 17
- 2.4. Żywienie dojelitowe 17
- 2.5. Żywienie pozajelitowe 18
- 2.6. Monitorowanie metaboliczne leczenia żywieniowego 19

3. Hemostaza w chirurgii 20

- 3.1. Zarys hemostazy fizjologicznej 20
- 3.2. Zaburzenia hemostazy w chirurgii 22
- 3.3. Przetaczanie krwi i jej składników 23
- 3.4. Podstawowe zasady krwiolecznictwa 24
- 3.5. Powikłania poprzetoczeniowe 25
- 3.6. Autotransfuzja. Hemodylucja 25

4. Wstrząs 27

- 4.1. Rodzaje wstrząsu 27
- 4.2. Patofizjologia 27
- 4.3. Objawy 29
- 4.4. Monitorowanie chorego 29
- 4.5. Ogólne zasady leczenia 30
- 4.6. Wstrząs hipowolemiczny (oligowolemiczny) 32
- 4.7. Wstrząs anafilaktyczny 33
- 4.8. Wstrząs kardiogeny 34
- 4.9. Podsumowanie 35

5. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa 36

- 5.1. Rozpoznanie nagłego zatrzymania krążenia 36
- 5.2. Podstawowe czynności resuscytacyjne (BLS) 37
- 5.3. Specjalistyczne zabiegi resuscytacyjne (ALS) 42
- 5.4. Potencjalnie odwracalne przyczyny nagłego zatrzymania krążenia 45
- 5.5. Zatrzymanie krążenia i resuscytacja w chirurgii 46

6. Postępowanie okołoperacyjne 48

- 6.1. Postępowanie przedoperacyjne 48
- 6.2. Postępowanie śródoperacyjne 55
- 6.3. Postępowanie pooperacyjne 57
- 6.4. Powikłania pooperacyjne 60

7. Chirurgia nowotworów 64

- 7.1. Nowotwory niezłośliwe 64
- 7.2. Nowotwory złośliwe 65
- 7.3. Epidemiologia nowotworów złośliwych 66
- 7.4. Guzy lite 67

7.5.	Rozpoznanie nowotworu złośliwego	67
7.6.	Stopniowanie cech nowotworów złośliwych	68
7.7.	Leczenie	70
7.8.	Wczesne wykrywanie i profilaktyka	71
8.	Podstawowe wiadomości o przeszczepianiu narządów	74
8.1.	Regulacje prawne	74
8.2.	Zapotrzebowanie na przeszczepy narządów	76
8.3.	Odrzucanie przeszczepu	76
8.4.	Dobór dawcy i biorcy	77
8.5.	Leki immunosupresyjne	77
8.6.	Organizacja pobierania i przeszczepiania narządów w Polsce	77
8.7.	Przeciwwskazania do pobierania narządów ze zwłok	78
8.8.	Zasady pobierania narządów	78
8.9.	Przechowywanie narządów	79
8.10.	Przeszczepianie nerki	80
8.11.	Przeszczepianie innych narządów	81
9.	Podstawowe instrumentarium chirurgiczne	82
9.1.	Narzędzia tnące	82
9.2.	Narzędzia do chwytania tkanek	83
9.3.	Narzędzia do odciągania i rozwierania tkanek	84
9.4.	Narzędzia do szycia tkanek	85
9.5.	Staplery. Szew mechaniczny	85
9.6.	Narzędzia używane w operacjach tkanki kostnej	87
9.7.	Sondy (zgłębniki)	87
9.8.	Dreny	87
9.9.	Cewniki	88
10.	Podstawowe zabiegi chirurgiczne	90
10.1.	Wstrzyknięcia	90
10.2.	Kaniulacja żył obwodowych	92
10.3.	Kaniulacja żył centralnych	93
10.4.	Odsłonięcie żyły (wenesekcja)	97
10.5.	Kaniulacja tętnic obwodowych	97
10.6.	Znieczulenie miejscowe (przewodowe)	98
10.7.	Nakłucie lędźwiowe (punkcja lędźwiowa)	101
10.8.	Tracheostomia	101
10.9.	Zgłębnikowanie żołądka	103
10.10.	Płukanie żołądka	104
10.11.	Przezskórna endoskopowa gastrostomia (PEG)	104
10.12.	Gastrostomia klasyczna	106
10.13.	Tamowanie krwawienia z żyłaków przełyku sonda Sengstakena-Blakemore'a	106
10.14.	Diagnostyczne nakłucie jamy otrzewnej	108
10.15.	Cewnikowanie pęcherza moczowego	109
10.16.	Nakłucie pęcherza moczowego (punkcja nadłonowa)	110
10.17.	Wlew doodbytniczy	111
10.18.	Szwy i szycie chirurgiczne	111
11.	Zakażenia wirusowe	114
11.1.	Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B	114
11.2.	Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu C	115

11.3.	Zakażenie ludzkim wirusem nabytego niedoboru odporności (HIV)	115
11.4.	Profilaktyka przedekspozycyjna	116
11.5.	Profilaktyka poekspozycyjna	116
12.	Zakażenia bakteryjne	118
12.1.	Zapalenie mieszków włosowych	118
12.2.	Czyrak. Czyraczność	119
12.3.	Czyrak mnogi (gromadny)	120
12.4.	Zastrzał	120
12.5.	Zanokcica	121
12.6.	Wrastający paznokieć	122
12.7.	Zapalenie gruczołów potowych pachy	122
12.8.	Zapalenie naczyń i węzłów chłonnych	123
12.9.	Ropień	123
12.10.	Ropień pośladka	124
12.11.	Ropowica	124
12.12.	Martwicze zapalenie powięzi	125
12.13.	Zgorzel gazowa	125
12.14.	Tężec	126
12.15.	Ropowica gazowa	127
12.16.	Promienica	127
12.17.	Róża	128
13.	Zakażenia szpitalne	129
13.1.	Źródła	129
13.2.	Drogi szerzenia się	129
13.3.	Postacie kliniczne	130
13.4.	Zakażenie miejsca operowanego	130
13.5.	Zakażenia spowodowane cewnikowaniem naczyń	136
13.6.	Zakażenia szpitalne układu moczowego	137
14.	Sepsa (posocznica)	139
Część II Chirurgia urazowa		143
15.	Podstawy traumatologii	145
15.1.	Ocena ciężkości obrażeń	146
15.2.	Trzy okresy zgonów w następstwie urazów	148
15.3.	„Triada śmierci”	148
15.4.	Postępowanie na miejscu wypadku	148
15.5.	Transport	151
15.6.	Postępowanie w izbie przyjęć lub na szpitalnym oddziale ratunkowym	151
15.7.	„Krótka ścieżka”	152
15.8.	Skrócona laparotomia	153
15.9.	Obrażenia u ludzi w podeszłym wieku	153
15.10.	Rehabilitacja po obrażeniach	154
16.	Obrażenia czaszkowo-mózgowe	155
16.1.	Zamknięte urazowe uszkodzenia mózgu	155
16.2.	Zranienia powłok czaszki	157
16.3.	Złamania kości czaszki	158
16.4.	Otwarte zranienia mózgu	159
16.5.	Krwiaki wewnątrzczaszkowe	159
17.	Obrażenia twarzy	163
18.	Obrażenia szyi	164

- 19. Obrażenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego 166**
 - 19.1. Obrażenia kręgosłupa (zwichnięcia i złamania) 166
 - 19.2. Obrażenia rdzenia kręgowego 167
- 20. Obrażenia nerwów obwodowych 170**
- 21. Obrażenia klatki piersiowej, tchawicy i przepony 173**
 - 21.1. Złamania żeber 174
 - 21.2. Wiotka klatka piersiowa 174
 - 21.3. Złamanie mostka 175
 - 21.4. Złamanie obojczyka 175
 - 21.5. Złamanie łopatki 176
 - 21.6. Pourazowa odma opłucnowa 177
 - 21.7. Krwiak jamy opłucnej 180
 - 21.8. Chłonnokotok 182
 - 21.9. Obrażenia tchawicy i oskrzeli 182
 - 21.10. Stłuczenie płuca („mokre płuco”) 183
 - 21.11. Rozerwanie płuca 183
 - 21.12. Odma (rozedma) śródpiersia 184
 - 21.13. Obrażenia przepony i piersiowo-brzuszne 184
- 22. Obrażenia serca i aorty piersiowej 186**
 - 22.1. Obrażenia otwarte 186
 - 22.2. Obrażenia zamknięte 186
 - 22.3. Tamponada serca 187
 - 22.4. Obrażenia aorty piersiowej 188
- 23. Urazowe uszkodzenia naczyń 190**
 - 23.1. Obrażenia tętnic 190
 - 23.2. Obrażenia żył 196
- 24. Zespół ciasnoty przedziałów powięziowych 197**
- 25. Obrażenia przełyku 199**
 - 25.1. Oparzenia chemiczne 199
 - 25.2. Obrażenia mechaniczne 200
 - 25.3. Leczenie przedziurawienia przełyku 200
 - 25.4. Późne powikłania 201
 - 25.5. Ciała obce w przełyku 201
- 26. Obrażenia narządów jamy brzusznej 202**
 - 26.1. Obrażenia śledziony 204
 - 26.2. Obrażenia wątroby 205
 - 26.3. Obrażenia pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych 206
 - 26.4. Obrażenia trzustki 207
 - 26.5. Obrażenia żołądka 207
 - 26.6. Obrażenia dwunastnicy 207
 - 26.7. Obrażenia jelit 208
 - 26.8. Uwagi końcowe 209
- 27. Obrażenia ręki 210**
 - 27.1. Krwiak podpaznokciowy 210
 - 27.2. Stłuczenie ręki 210
 - 27.3. Pierwsza pomoc 210
 - 27.4. Postępowanie w przypadku urazowej amputacji ręki 211
- 28. Oparzenia 212**
 - 28.1. Oparzenia cieplne 214

28.2.	Oparzenia dróg oddechowych	219
28.3.	Oparzenia elektryczne	219
28.4.	Oparzenia chemiczne	221
29.	Następstwa działania zimna	222
29.1.	Wychłodzenie (hipotermia)	222
29.2.	Odmrożenia	223
29.3.	Następstwa długotrwałego działania zimnej wody	225
30.	Skręcenia i zwichnięcia stawów	226
30.1.	Skręcenia stawów	226
30.2.	Zwichnięcia stawów	227
31.	Złamania kości	232
31.1.	Wczesne powikłania	234
31.2.	Późne powikłania	236
31.3.	Powikłania zrostu kości	237
31.4.	Patologiczne złamania kości	238
31.5.	Pierwsza pomoc	238
31.6.	Leczenie	239
31.7.	Złamanie szyjki chirurgicznej kości ramiennej	242
31.8.	Złamanie trzonu kości ramiennej	243
31.9.	Złamanie nadkłykciowe kości ramiennej	243
31.10.	Złamania w obrębie stawu łokciowego	243
31.11.	Złamania trzonów kości łokciowej i promieniowej	244
31.12.	Złamanie nasady dalszej kości promieniowej (w miejscu typowym, typu Collesa)	244
31.13.	Złamania w obrębie nadgarstka i ręki	245
31.14.	Złamanie miednicy	245
31.15.	Złamanie panewki stawu biodrowego	246
31.16.	Złamanie szyjki kości udowej	246
31.17.	Złamanie trzonu kości udowej	247
31.18.	Złamanie nasady dalszej kości udowej	247
31.19.	Złamanie rzepki	248
31.20.	Złamania trzonu kości piszczelowej i strzałki	248
31.21.	Złamania nasad dalszych kości goleni	248
31.22.	Złamanie kości piętowej	248
32.	Rany	250
32.1.	Rodzaje	250
32.2.	Proces gojenia	252
32.3.	Zakażenia	253
32.4.	Zabiegi i szwy stosowane w zaopatrywaniu rany	253
32.5.	Pierwsza pomoc w przypadkach zranień powierzchownych tkanek miękkich	254
32.6.	Przygotowanie do opracowania rany	255
32.7.	Opracowanie rany	255
32.8.	Leczenie ran przewlekłych	256
33.	Odleżyny	259
34.	Amputacje kończyn	262
34.1.	Amputacje w obrębie kończyny górnej	263
34.2.	Amputacje w obrębie kończyny dolnej	263
34.3.	Odmienność amputacji w przebiegu chorób tętnic	264
34.4.	Bóle kikuta	265

34.5. Rehabilitacja po amputacjach kończyn dolnych	265
Część III Chirurgia przełyku i jamy brzusznej	267
35. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chorobach jamy ustnej	269
35.1. Badania podmiotowe	269
35.2. Badanie przedmiotowe	275
35.3. Badanie odbytu i odbytnicy	278
36. Endoskopia przewodu pokarmowego	280
36.1. Endoskopia diagnostyczna górnego odcinka przewodu pokarmowego	281
36.2. Endoskopia zabiegowa górnego odcinka przewodu pokarmowego	282
36.3. Endoskopowa cholangiopankreatografia wsteczna (ECPW)	284
36.4. Endoskopowe leczenie chorób dróg żółciowych i trzustki	285
36.5. Enteroskopia (endoskopia) jelita cienkiego	286
36.6. Endoskopia diagnostyczna i zabiegowa dolnego odcinka przewodu pokarmowego	287
37. Laparoscopia	289
37.1. Sprzęt i narzędzia używane w diagnostyce	289
37.2. Odma otrzewnowa	290
37.3. Wprowadzanie trokarów i laparoskopu	291
37.4. Laparoscopia diagnostyczna	291
37.5. Laparoscopia zabiegowa	291
38. Choroby przełyku	294
38.1. Choroba refluksowa	294
38.2. Achalazja (kurcz wpustu)	296
38.3. Łagodne nowotwory przełyku	298
38.4. Rak przełyku	298
38.5. Zespół Mallory'ego-Weissa	302
38.6. Zespół Boerhaavego	302
38.7. Błony przełyku	303
38.8. Uchyłki przełyku	303
39. Przepukliny rozworu przełykowego	305
40. Choroby żołądka i dwunastnicy	307
40.1. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy	307
40.2. Rak żołądka	313
40.3. Inne nowotwory żołądka	317
40.4. Polipy żołądka	318
41. Choroby wątroby	319
41.1. Naczyniak wątroby	319
41.2. Gruczolak wątroby	319
41.3. Rak wątrobowokomórkowy	320
41.4. Wtórne nowotwory złośliwe	321
41.5. Torbiele wątroby	322
41.6. Ropień wątroby	323
41.7. Piorunująca niewydolność wątroby	323
41.8. Przeszczepianie wątroby	324
42. Nadciśnienie wrotne	326
42.1. Zespół Budda-Chiariego	330

- 43. Choroby dróg żółciowych 331**
 - 43.1. Kamica żółciowa 331
 - 43.2. Rak pęcherzyka żółciowego 341
 - 43.3. Rak dróg żółciowych 342
 - 43.4. Inne choroby dróg żółciowych 342
- 44. Choroby trzustki 344**
 - 44.1. Ostre zapalenie trzustki 344
 - 44.2. Przewlekłe zapalenie trzustki 349
 - 44.3. Torbiele trzustki 353
 - 44.4. Rak trzustki 355
 - 44.5. Rak brodawki większej dwunastnicy 358
- 45. Choroby jelita cienkiego 360**
 - 45.1. Choroba Leśniowskiego-Crohna 360
 - 45.2. Uchylek Meckela 363
 - 45.3. Nowotwory jelita cienkiego 364
 - 45.4. Zespół krótkiego jelita 364
- 46. Choroby jelita grubego 367**
 - 46.1. Przygotowanie do operacji 367
 - 46.2. Stomia (przetoka jelitowa/kałowa/odbarczająca, odbył sztuczny) 367
 - 46.3. Uchylki (uchyłkowatość) jelita grubego 369
 - 46.4. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego 371
 - 46.5. Polipy jelita grubego 374
 - 46.6. Rak jelita grubego 375
 - 46.7. Dziedziczny rak jelita grubego 382
 - 46.8. Choroba Hirschsprunga 384
- 47. Choroby odbytnicy i odbytu 386**
 - 47.1. Guzki krwawnicze (guzy krwawnicze, żylaki odbytu, choroba hemoroidalna, hemoroidy) 386
 - 47.2. Szczelina odbytu 388
 - 47.3. Torbiel włosowa (torbiel pilonidalna, zatoka włosowa) 389
 - 47.4. Ropień okołoodbytowy 389
 - 47.5. Przetoka odbytu 390
 - 47.6. Świąd odbytu 391
 - 47.7. Nietrzymanie stolca 391
 - 47.8. Wypadnięcie odbytnicy. Wypadnięcie odbytu 392
 - 47.9. Kłykciny kończyste 392
 - 47.10. Rak odbytu 392
- 48. Choroby śledziony 394**
- 49. Przepukliny brzuszne 397**
 - 49.1. Przepuklina pachwinowa 399
 - 49.2. Przepuklina udowa 403
 - 49.3. Przepuklina pępkowa 404
 - 49.4. Przepuklina kresy białej 404
 - 49.5. Przepuklina pooperacyjna 405
 - 49.6. Przepukliny rzadko występujące 405
 - 49.7. Przepuklina uwięźnięta 406
 - 49.8. Siatki (łaty, protezy) przepuklinowe 408
- 50. Ostre chirurgiczne choroby jamy brzusznej („ostry brzuch”)**

51. Zapalenie otrzewnej	414
51.1. Rozlane zapalenie otrzewnej	415
51.2. Ograniczone zapalenie otrzewnej	417
52. Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego	419
52.1. Zapalenie wyrostka robaczkowego u kobiet w ciąży	423
53. Niedrożność mechaniczna jelit	424
54. Zespół ciasnoty wewnątrzbrzusznej	431
55. Krwawienie do przewodu pokarmowego	433
55.1. Krwawienia do górnego odcinka przewodu pokarmowego	434
55.2. Krwawienia do dolnego odcinka przewodu pokarmowego	438
Część IV Chirurgia gruczołów wydzielania wewnętrznego	441
56. Choroby tarczycy	443
56.1. Hormony tarczycy	443
56.2. Wole obojętne	444
56.3. Wole nadczynne	446
56.4. Wole niedoczynne	449
56.5. Rak tarczycy	450
56.6. Zapalenia tarczycy	451
56.7. Operacje tarczycy	451
57. Choroby gruczołów przytarczycznych	454
57.1. Hormon gruczołów przytarczycznych	454
57.2. Nadczynność gruczołów przytarczycznych	454
57.3. Niedoczynność gruczołów przytarczycznych	456
57.4. Rak gruczołów przytarczycznych	457
58. Guzy z komórek wewnątrzwydzielniczych trzustki	458
58.1. Wyspiak	459
58.2. Gastrinoma	459
58.3. VIP-oma	460
58.4. Somatostatinoma	460
58.5. Glukagonoma	461
59. Choroby nadnerczy	462
59.1. Hormony nadnerczy	462
59.2. Choroba i zespół Cushinga	462
59.3. Zespół Conna (aldosteronizm pierwotny)	464
59.4. Guz chromochłonny	464
59.5. Incydentaloma	465
59.6. Nowotwory złośliwe	466
60. Zespoły mnogiej gruczołowatości wewnątrzwydzielniczej	467
61. Rakowiak	469
Część V Chirurgia klatki piersiowej	471
62. Badanie podmiotowe i przedmiotowe	473
62.1. Badanie podmiotowe	473
62.2. Badanie przedmiotowe	474
62.3. Diagnostyka	474
63. Podstawowe zabiegi torakochirurgiczne	478
63.1. Nakłucie jamy opłucnej	478
63.2. Drenaż jamy opłucnej	480

63.3.	Mediastinoskopia	481
63.4.	Mediastinoskopia przymostkowa	482
63.5.	Wideotorakoskopia	482
63.6.	Otwarcie klatki piersiowej	483
64.	Wrodzone wady klatki piersiowej	484
65.	Choroby nowotworowe płuc	486
65.1.	Rak płuca. Rak oskrzela	486
65.2.	Nowotwory przerzutowe w płucach	489
65.3.	Międzybłoniak opłucnej	490
66.	Inne choroby klatki piersiowej	491
66.1.	Ropień płuca	491
66.2.	Rozstrzenie oskrzeli	491
66.3.	Płyn w jamie opłucnej (puchlina płucna)	492
66.4.	Ropniak jamy opłucnej	493
66.5.	Samoistna (samorodna) odma opłucnowa	494
66.6.	Operacyjne leczenie gruźlicy płuc	494
66.7.	Rozedma płuc	495
66.8.	Guzy śródpiersia	495
67.	Choroby tchawicy	497
67.1.	Zwężenia tchawicy	497
Część VI Chirurgia serca i naczyń obwodowych		499
68.	Kardiochirurgia	501
68.1.	Ochrona serca w czasie operacji	501
68.2.	Krażenie pozaustrojowe	502
68.3.	Krażenie wspomagane	503
68.4.	Diagnostyka przedoperacyjna	503
68.5.	Choroba niedokrwienna serca	504
68.6.	Nabyte wady zastawkowe	506
68.7.	Protezy zastawkowe serca	511
68.8.	Tętniak aorty piersiowej	511
68.9.	Rozwarstwienia aorty piersiowej	514
68.10.	Wady wrodzone serca	516
68.11.	Tętniaki piersiowo-brzuszne	521
68.12.	Przeszczepianie serca	522
69.	Choroby tętnic	524
69.1.	Miażdżyca	524
69.2.	Tętniaki	542
69.3.	Przetoka tętniczo-żylna	545
69.4.	Naczyniaki	546
69.5.	Choroba Buergera (zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń)	547
69.6.	Fenomen Raynauda	548
69.7.	Zespół wylotu (górnego otworu) klatki piersiowej	548
69.8.	Zespół stopy cukrzycowej	549
69.9.	Ostre niedokrwienie kończyn	550
69.10.	Zator	550
69.11.	Zespół ponownego ukrwienia	553
69.12.	Protezy naczyniowe	554
70.	Przezskórna chirurgia wewnątrznaczyniowa (radiologia interwencyjna)	555

70.1.	Przygotowanie do zabiegu	555
70.2.	Technika wkłucia do tętnicy	556
70.3.	Postępowanie po zabiegu	557
70.4.	Angioplastyka balonowa	558
70.5.	Angioplastyka dynamiczna	559
70.6.	Angioplastyka laserowa	559
70.7.	Podprzydankowe udrożnienie tętnicy	559
70.8.	Angioplastyka z zastosowaniem stentów	560
70.9.	Zastosowanie stent-graftów w leczeniu tętniaków	561
70.10.	Tromboliza celowana tętnic	562
70.11.	Tromboliza celowana żył	563
70.12.	Embolizacja naczyń	563
70.13.	Usuwanie ciał obcych z naczyń	564
71.	Choroby żył kończyn dolnych	565
71.1.	Badanie podmiotowe i przedmiotowe	565
71.2.	Diagnostyka	567
71.3.	Zapalenie zakrzepowe żył powierzchownych	568
71.4.	Zakrzepica żył głębokich (żylna choroba zakrzepowo-zatorowa)	570
71.5.	Przewlekła choroba (niewydolność) żylna	580
72.	Zator tętnicy płucnej (zatorowość płucna)	589
73.	Przewlekły obrzęk chłonny	592
Część VII Niektóre wybrane zagadnienia chirurgii 595		
74.	Choroby piersi	597
74.1.	Rak piersi	597
74.2.	Niektóre nienowotworowe choroby piersi	605
75.	Nowotwory skóry i tkanki podskórnej	608
75.1.	Łagodne nowotwory skóry	608
75.2.	Stany przednowotworowe skóry	609
75.3.	Rak skóry	611
75.4.	Czerniak	612
75.5.	Rzadkie nowotwory złośliwe skóry	613
76.	Mięsaki tkanek miękkich	614
77.	Wybrane choroby ręki	616
77.1.	Badanie ręki	616
77.2.	Palec trzaskający	616
77.3.	Zespół kanału nadgarstka	617
77.4.	Choroba (przykurcz) Dupuytrena	617
77.5.	Choroba de Quervaina	617
77.6.	Torbiel galaretowata	618
78.	Chirurgiczne leczenie otyłości	619
78.1.	Otyłość	619
78.2.	Następstwa otyłości	619
78.3.	Leczenie chirurgiczne	620
79.	Podstawy chirurgii plastycznej	623
79.1.	Chirurgia rekonstrukcyjna	623
79.2.	Chirurgia i medycyna estetyczna	626
80.	Chirurgia osób starszych	628
80.1.	Postępowanie przedoperacyjne	629
80.2.	Postępowanie śródoperacyjne	630

80.3. Postępowanie pooperacyjne	630
81. Rehabilitacja w chirurgii	631
Część VIII Aneksy	635
Słownik niektórych pojęć	637
Spis skrótów	673
Skorowidz	683